



No. 91 — 27
Cumartesi 7 Ağustos 1948
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

İçimdeki tatlı ezginlik

Bayram, şeker darlığına rastladı; olmamalıydı; fakat oldu, bir kere! Hayat pahalılığı artıyor; artmamalıydı; fakat artıyor, işte! Zamlar çoğalmaktadır; çoğalmak şöyle dursun, zam hiç yapılmıyacak; fakat yapıyor, nedense!

Dünya vaziyeti de düzelmiyor; düzelmeliydi çoktan... Fakat düzelemiyor, nedense! Hulâsa feraha kavuşmuş değiliz; Gönül rahatına eremedik hâlâ!

Fakat, bütün bu darlıklara, kısıntı ve sıkıntılara rağmen içimde sevinç çok andıran tatlı bir ezginlik duyuyorum.

Bu, nedir, nereden geliyor? Piyango çıkmadı; mebusluk vâdedilmedi; gazetem henüz yükünü tutmadı. Bir sebep olmalı, elbette!

Elbette bir sebebi var: Hürriyet sevinçli! Düşüncüklerimi az çok bir serbesti ile yazma neşesi! Tek parti baskısından kurtulma hafifliği! Zülfü yâre dokununca, hattâ ağzının üstünde bıyığın var deyince (AYDEDE) nin hüsufo, belki de ziyaa uğraması endişesinden sıyrılmaya keyfi!

Ah, hele o kavuk sallama ve direktiflere uyma mahkûmiyetinden kendisini azat edilmiş görmekten duyulan şadlık ve şadlık!

Gözünü sevdiğim, Demokrazi! Henüz temelleşmemiş halin bile hoş!

Ya sapasağlam bir temele oturur, kurulur, kontlaşırsan sen ne haşmetli ve ne zevkli olacaksın!

Victor Hugo, Yarı hatırladığım mübarek bir cümlesinde der ki:

"Bir dilim kuru ekmekten ve bir kulübeden başka hiçbir şeyi yoktu. Fakat mes'uddu; zira hürriyeti vardı!"

AYDEDE

Ay peşinde



Alttakiler — Yakaladın mı?
Komünizm — Hayır, ben sizlerd en zannetmiştim, meğer pek yüksekmis!..

En Tatlı Bayram Tebrikleri

Londra — (Vatan muhabirinin telgrafı) — Bakın bir İngiliz gazetesi ne diyor:

"Türk güreş ekibinin hakikaten akla sığmaz mu kavemeti, muazzam kuvveti ve büyük tekniği karşısında her millet handikapı oldu."

Bir başka gazete de güreşçilerimiz için şunları söylüyor:

"Dünya yüzünde hiçbir millet bu kadar yüksek kaliteli rakiple karşılaşmamıştır."

Bir spor dergisinde de şunlar yazılmaktadır:

"Türklerin korkunç kuvveti ve tekniği insanı ürpertiyor. Karşılarında netice almak kabil olmuyor. Bu siyah saçlı kuvvet ilâhlarının karşısına çıkan yabancı pehlivanları Allah korusun!"

Başka bir spor mecmuası da şunları söylüyor:

"Türkler, bileklerinin hakkını aldılar. Onların hoş tarafları fazlaca sakin oluşlarıdır. Hepsi vakur; fakat şampiyon oldukları halde o kadar mağrur değiller. Kuvvetleri kadar da spor terbiyeleri var. Türkler her şeylerle örnek oldular."

AYDEDE — Pehlivanlarımız için yükselen bu takdir ifadesini, yakın bir zamanda temenni ederiz ki ilim, edebiyat, sanat, sınaat ve bütün devlet idaresi hakkında da işitelim; milletlerarası hayranlık hususunda her bakımdan pehlivanlarımız derecesini bulalım.

**Bayramımız
Kutlu Olsun**

Sakin Havva Olmasın

Bay, bayan ve çocukları, sofrada öğle yemeği yiyorlar. Laf arasında Bay karısına der ki :

— Karıcığım, bu sabah mekteb arkadaşım, Adem'e rastladım, akşam yemeğini onunla beraber lokantada yiyeceğim.

— Adem mi, yoksa Havva mı?

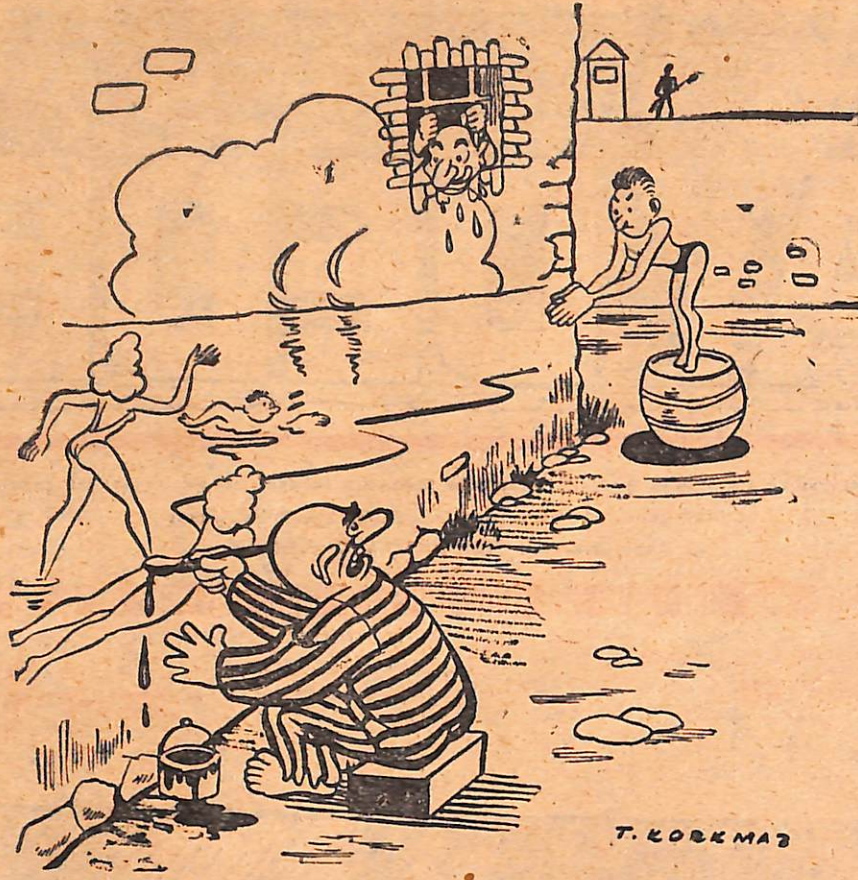
Gevezelik

Meşhur Doktor Johnson bir gün çok gezeze bir kadınla görüşüyordu. Sözlerine ehemmiyet verilmediğini anlayan kadın doktora :

— Zannederim, der, siz kadınlardan ziyade erkeklerin meclisinden hoşlanıyorsunuz.

Doktor cevaben :

— Hayır, Madam, der. Yanılıyorsunuz. Ben kadın meclisinden çok hoşlanırım. Güzelliklerini, nezaketlerini ve canlılıklarını çok severim. Fakat sükutları da hoşuma gider.



Mahpus ressam — Hey dikkat et ulan, boğulursun !..

Şenlik, Şefaret, Şehri Ayin, Vesaire...

26 sene evvelki "AYDEDE" de çıkmış, Şeker Bayramına ait bir makaleyi, o günlerin vaziyetini belirtmesi itibarıyla muhterem okurlarımıza sunuyoruz.

Memlekette millî, tarihi, askeri bayramlar çoğalalı zaten asıl bayramların tadı da bitti, hakikî bayramlar arada kaynadı, gitti. Lezzet azlıktadır. Memleketin her tarafından, Rumelisinden, Anadolusundan Bayrampaşa enginarları gibi tümen tümen bayramlar türeyerek baş kaldırdığı ve mebzuliyet peyda ettiği bu devirde bit tabi şeker bayramlarının bile tadı kaçır. On üç yıldır zaten işimiz gücümüz bayram ve şenlik... Tiyatrolarla sinemalar hıncıncı dolu, eğlence mahalleri dolup dolup yan yok; çenk-ü çegana sesinden yan yok; çenk ve çigana sesinden kulaklarımız uğuldayor... Kadın, erkek sokaklara dö-

küldük ve bir şa'saa-lı, şatafatlı bahar Ramazanı geçirdik ki başımızda damat İbrahim Paşa ile bir Nedimi eksikti! Şehiremaneti, Kâğıthane'de milyonlar sarfederek salhane yaptıracağına, devrin icabını düşünerek, keşke o Sadabâda bir muazzam kâşane inşa ettirseydi de gelecek Ramazanı ahali-i belde daha eğlenceli, daha müreffeh geçirseydi. Bana bu cümbüş, bu zevk ve sürur şu fıkrayı hatırlatır : Hani Timürlenge mi yoksa Helâgü veya Cengize mi, her ne ise, bu kabilden bir müstevliye atfedilen bir hikâye vardır: Bunlardan birisi fetrettiği memleketlerden birine gayet ağır bir vergi tarhetmiş ve adamlarını gönderip şehir ahalisinin ahvalinden malûmat istemiş :

— Efendim, demişler, halk yeis ve endişe içinde...

— Öyle ise bir misli cizye daha tarh olunsun !

Bu para da toplanmış, adamlar yine gitmişler, bakmışlar ve dönüp arzemişler :

— Yeis ve endişe devam ediyor!
— Âlâ, âlâ cizyeye bir misli daha zam edilsin !

Para tekrar tahsil olunmuş, memurlar yine tahkikata çıkmışlar ve avdetlerinde demişler ki :

— Aman efendim, görmeyiniz, ne neşe, ne şefaret, düğünler, dernekler, donanmalar, bayramlar, ahali öyle memnun, mesut, keyifli ki...

— Ha, öyle ise kâfi... Demek artık para suyunu çekmiş, sıra ümitsizliğe gelmiş, yakalarını bırakınız !

Bizim şenliklerimizle bayramlarımızdaki bu kesret, ahali'deki bu keyif, tiyatro, sinema ve sair ezvaka olan şu inhimâk de acaba parasızlıktan mı neşet ediyor, bilmiyorum !.. Haniya deliye her gün bayram, derler, benim fikrimce, bu zamanda, akıllıya değil her gün, hattâ asıl bayram bile bayram değildir !



Bir Zamanın Hâtırası :

Eski Bayramlarda Mendil

Bizim çocukluğumuzda Ramazan bayramlarının bir sevinci de mendil toplamaktı. El öpmeye gittiğimiz veya götürüldüğümüz akraba ve ahabab evlerinden — tam çıkacağımız sırada — cebimize içtimai derecemize göre iyi, orta ve âdi cinsten birer mendil sokuşturulurdu.

Çok kere mendilin ucunda bir de düğüm bulunur, düğüm çözülünce içinden bir sikke, yani madenden para çıkardı : Çil kuruş, ikilik, çeyrek veya çeyrek lira.

Çeyrek lira, paraların en güzeliydi ; zira altın yavrusuydu ; her yavru gibi de sevimliydi ! Mecidiye denilen yirmi kuruşlukları kaba, kalın ve zamane tâbirince "nal gibi, öküz gözü gibi" bulan eski İstanbul zarıflığı bu paraya hediye olmaya yakıştıramaz, tek mecidiye yerine yirmi tane çil kuruş vermek inceliğini gösterirdi.

Acaba neden dolayı mendil dağıtmak âdet olmuştu? Bundaki mâna, işaret ne idi? Arabca "mindil" aslından gelen o söz herhalde yakın tarihte dilimize geçmiştir. Türkçesi "çevre" dir ; Radloff da "çevre" diye gösteriyor ; Anadolunun büyük bir kısmı için "yağlık" aynı mânaya gelir ; "yüzlük", "elçiti" denildiği yerler de vardır.

Türkün hayatında çevrenin önemi büyüktür. Hem süs, hem ince el sanatı bakımından, hem de gönül işlerinden dolayı...

Kadınlarmız, çevrenin bezini kendileri dokurlar, oyalarını da kendileri işlerlerdi ; Çeyiz eşyası arasında çevre başta gelirdi.

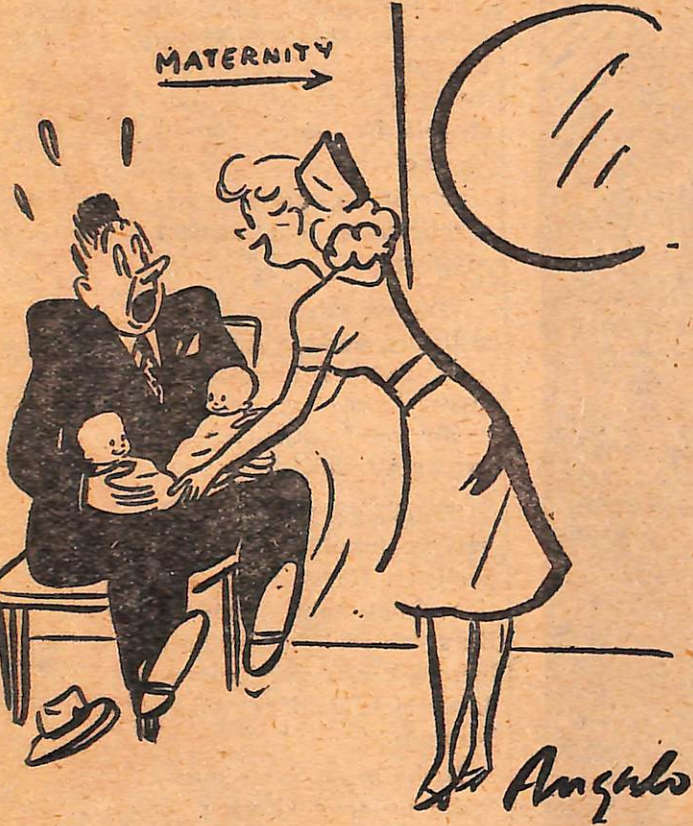
Zira çevreyi daha ziyade erkek kullanır, başına sarar, beline dolardı ; yavuklu kızın sevgilisine ilk gizli hediyesi bu, eliyle dokuyup göznuru dökerek işlediği sanat ve emek eseri değil miydi?

Onun içindir ki, çevrede burun silmeğe yaranan âdi bir bez parçası görmek, çevreyi mendil sanmak yanlıştır. Eskiden başta, göğüste taşınan çevre, gerçekten bayram hediyesi ve sevgi belgesi, saygı armağanı olmağa fazlasıyla değer.

Ne yapalım ki bu paha biçilmez el ve zevk emeği yerli sanat eseri yerine, benliğini kaybedip kötü taklitçiliğe düşen bir nesil balyalarla memleketimize akın eden yabancı bez parçalarına dandandı ; başta taşınma ve bağırda saklanmak için dokunup işlenen yüksek mânalı çevreden burun silecek mendile kadar indi.

İşte mendilin bir bayram hediyesi sayılması, hiç şüphesiz, çevredeki sanat ve sevgi senbolünden ileri gelir.

MATERNITY



— Siz bunları tutunuz da ben ötekilerini getireyim!
"Enebi karikatürü"

Bayram duası



— Musluklarımızı su, zam, zam diyenlere akıl,...



Minelbab ile Mihrab



Yazan : Refik Halid KARAY

— Tefrika No: 27 —

— Bir kere bakayım, anlata-yım ve Sadrazama haber gönde-reyim... Kendiliğinden, zahmet-sizce olursa febiha!

Dedim; doğru Dahiliye neza-retine gittim; Mehmet Ali Bey ye-rinde idi... Daha posta kelimesini tam telâffuz etmeğe vakit kalma-dı, derdini o, döktü:

— Sadrazam, dedi, buraya bir Ermeni getirmeği kendince karar-laştırmış... Ben itiraz ettim, arka-daşlar da hoş bulmadılar... Bil-mem ki ne yapacağız? Hiç böyle, devletin hayat ve mematına hük-meden bir yere öyle birisi soku-lur mu?

— Bu zat kim imiş?

Dahiliye nazırı da onun kim ol-duğunu pek müphem bir surette biliyordu, galiba bir Düyun-u u-mumiye müfettişi idi, adını da söyledi ama derhal unutmuştum. Galiba, Ferit Paşa Posta idaresi-nin başına Düyun-u umumiye mü-fettişi bir Ermeni tayin ediver-mekle Oskar Efendi'yi derhal can-landırmış olacağı kanaatinde idi; sanki postayı iyi idare etmek için evvelâ Ermeni, saniyen Düyun-u umumiye müfettişi olmak lâzım-geliyordu; sanki herhangi bir Er-meni Düyun-u umumiye müfettişi, muhakkak iyi bir posta âmiri o-lurdu.

Şu hatalı tasavvur bana cüret verdi; Nazır arkadaşına:

— Öyle ise dedim, Sadrazama söyle, postayı ben istiyorum, ce-vabını da, gece, bana telefonla bildir!

Bu talebim onu pek memnun etti... Âdeta keyfini yerine getirdi, bana teşekkür bile etti; sevincinde kendisini pek sa-mimî buldum; Mehmet Ali Bey para sarfında olduğu kadar me-muriyet tevziinde de, Allah için, pek cömert, pek keremkâr bir zattır ve cidden zenginliğe lâ-yık, refaha müstahaktır; zira yemesini de bilir. Onun bir bilmediği, şey-tanın arka bacağı, yani idare-i hükkümeti!

Matbaaya döndüğüm zaman ar-tık zihnim bu Posta işiyle meşgul değildi, "olursa olur, olmazsa u-murumda mı?" demiş, işime bak-mıştım. Ben ajansın müdürü idim ama yalnız telgrafların tarz-ı tah-ririne bakar ve nim resmî bir da-ire olduğundan hükümet lehine bir, iki havadis sokup vazifemi bitmiş addederdim. Para ve idare kısmı eski matbuat müdürü Hik-met Beyin elinde idi; Hikmet Bey bu esnada, refik-i şefik ve kadimi Mehmet Ali Beyle Fransızca bir gazete tesisine çalışıyordu.

(Bosphore), (L' Echo de Cons-tantinople), falan gibi bir sürü i-simlerden sonra nihayet (Enten-de) de karar kılınmıştı. Bu gaze-teye Hariciye nezareti tahsisat ve-recekti. Ben bunlarla da meşgul olmuyordum. Ali Kemal Bey ise kendisini Darülfünunun yeni teş-kilatına hasretmiş, vaidimize rağ-men müverrih Ahmet Refik Beyi bir türlü müsteşarlığa tayin et-miyerek İttihat ve Terakki men-suplarını etrafına toplamış, maarif işlahatıyla didişiyordu. Fırkadan kendisine bazı mensubin mura-

Benim Posta ve Telgrafa geçmeme bir İtilâfçı sebep olmadı — Hü-kümet işlerinden anlamayan Dahiliye nazırı — Memuriyet haya-tım — Matin'in muhahirine verilen ziyafet

caat ederek muallimlik veya bir muallimi iltimas ettikleri zaman hiddetinden küplere biniyor, hat-tâ aleyhlerinde atıp tutuyordu.

Gece telefona çağırdılar. Meh-met Ali Beyin sesi şunu söyledi:

— Senin işin oldu, yarın irade-sini yazacağız. Hattâ Sadrazam pek memnun kaldı, "nasıl kabul ediyor mu?" dedi.. Sabahleyin gel de konuşalım!

Durgunlaştım; parlak ve tatlı gö-rünen bir belâya başımı sokmak üzere idim; içimde, daima, bir "Hayır, istemem, vazgeçtim!" de-mek arzusu duyuyordum.

Memuriyet hayatı ha? Öm-rümün iki safhası gözümde birden canlandı: Birisi maliye merkez kalemine mülâzimetin cırağ buyurulduğum on dokuz ya-şımındaki halim... Askerî masasına memur edilmişim; loş, tozlu, bo-zuk havalı kaleme adımımı atar atmaz mektebe ilk başladığımdan fazla mahzun olmuş, kanıksamış, pişkin hulefa arasında kendimi sünnet edileceğim günün sabahın-dan daha fazla meyus ve ürkek bulmuştum.

Bir işe yaramıyordum, gözüm dışarıda idi. Sonradan Maliye mü-fettişi olan Ziya Beyle şimdi, ga-liba, maliye müsteşarlığına terfi eden Seyfettin Bey (Şimdi birin-cisi galiba mebus, ikincisi Sayış-tay reisidir) aynı masada idiler ve güler yüzleri, tatlı sözleriyle beni bir derece memur alıştırmağa ça-lışıyorlardı. Fakat alışamadım, gittim.

İki yüz kuruş maaşa geçmeme ve rütbei salise almama rağmen sandalyeme bir türlü ısınamıyordum. O sırada, bereket, meşrutiyet herşeyi altüst etti, hapishaneden

fırlayanlarla beraber, ben de, tıp-kı bir mahpus kaçkını gibi kendi-mi serbest hayata dar attım.

İkinci safha Beyoğlu belediyesi başkâtipliğim... Maaş iki bin, ya-şım yirmi beş, dünya gıpta etti. Başlangıçta biraz zorluk çektikten sonra işleri kavradım, âmirlikte fena değildim; kalem muamelele-ri haricinde sokakları devir-ü tefti-şe de çok yarıyordum, yerimi se-viyordum, memnundum. Sen mi-sin memnun olan?... Mahmut Şev-ket Paşayı vurdular, beni de sür-düler. Gidiş o gidiş.. Fakat işte mükâfat günü gelmişti:

Beş sene menfamin yirmi beş senelik kıdeme rüchanı vardı: Birden, on bin kuruş maaşla ma-nasb-ı devletin en büyüklerinden ve mühimlerinden birine geçiyor-dum.

Uyudum, fakat bu tatlı bir uyku olmamıştı; hâlâ zih-nimde vazgeçmek arzuları esi-yordu. Fakat vazgeçmedim. Er-tesi günü Dahiliye nazırı benim yanımda Amedi-i Divan-ı Hüma-yun Nuri Beyi makamına celbetti:

— Refik Halid Bey yeni tesis olunan posta ve telgraf müdür-i-umumiyesine tayin buyurula-caktır, iradesini yazınız!

Dedi. Halbuki amedciyi çağır-mağa ne lüzum vardı? Bu dahili-yenin işi idi, acemilik içinde yü-züyorduk. Biz bunları konuşur-ken Adliye nazırı Sıtkı Bey çıka-geldi ve şu fikirde bulundu: Ma-demki valiler Meclis-i vükelâ ka-rarıyla nasb ve tayin olunuyorlar-dı, vilâyetlerden büyük ve mühim olan bu mansaba tayin için de vü-kelâ kararı lâzımgelirdi, böyle o-lursa daha iyi olurdu.

Ben: "Ne yaparsanız yapınız,

karışmam!" dedim, çıktım. Anla-sılan o fikir muvafık görülme-miştir. Posta nezaretinin müdür-i-yet-i umumiye kalbi ile benim tayinim hakkındaki iradeler o ak-şam arzolundu ve ertesi günü çıktı.

Bu iradeler, sanki aynı zaman-da (Sabah) ı da mevkiinden azledi-yordu. Zira düşüş, o düşüş oldu, bir daha, ta (Peyam Sabah) a münkalip oluncaya kadar belini doğrultamadı. Zavallı Aleksan... İrade yazıldığı günü benim mat-baaya dönüp de:

— Eh, Allaha ısmarladık, bana da yol göründü! dediğim zaman o iri adamcağız temelinden sarsıl-dı; teessürüne ölçü yoktu; beraber, nevidane halefimi düşünerek ve sabık Kütahya mebusu Ferit Be-ye müracaat edildi; fakat Ferit Bey ayda iki yüz elli lira istiyor-du, Aleksan bu meblâğı vermiyor-du, aralarını bulmağa çok çalış-tım ama olmadı; daha fazla oya-lanmağa benim de vaktim müs-a-it değildi, iş kaldı. Öyle çalak bir zekâyı kiralamamak (Sabah) i-çin bir mahrumiyetti, hoş şayet Ferit Bey de başmuharrir olsay-mış çok duramıyacaktı...

Az zaman sonra o dahi Ferit Paşanın bir nazırı, Nafia nazırı o-lacaktı! Ha, unutuyordum, daha evvel Adana valimiz oldu, Adana-ya seyahat hazırlığını görürken beraber telgraf meselesini konuş-tuk. Fransızların sansörüne rağ-men payitahtla gizli bir muhabere temini için plân yaptık. Yeni ta-yin ettiğim baş müdürle bu husu-su temin ettiler. Fakat Fransızlar yeni valinin gitmesine mümanaat ettiler.

Her ne ise, Nisanın hatırımda kaldığına göre on ikinci günüydü, (Şimdi sicil defte-rime bakmağa üşeniyorum ve lü-zum da görmüyorum) Mehmet Ali Beyin Posta nazırlığı zamanında gide gele alıştığım daireye usulca-cık girdim, koca mermer merdi-venleri tıptış tıptış çıktım, hademe bekliyormuş, tanıdı, kapıyı açtı, koltuğa mütevizane oturdum. Yi-ne içimden diyordum ki:

— Başma bir iş açtım E...

6

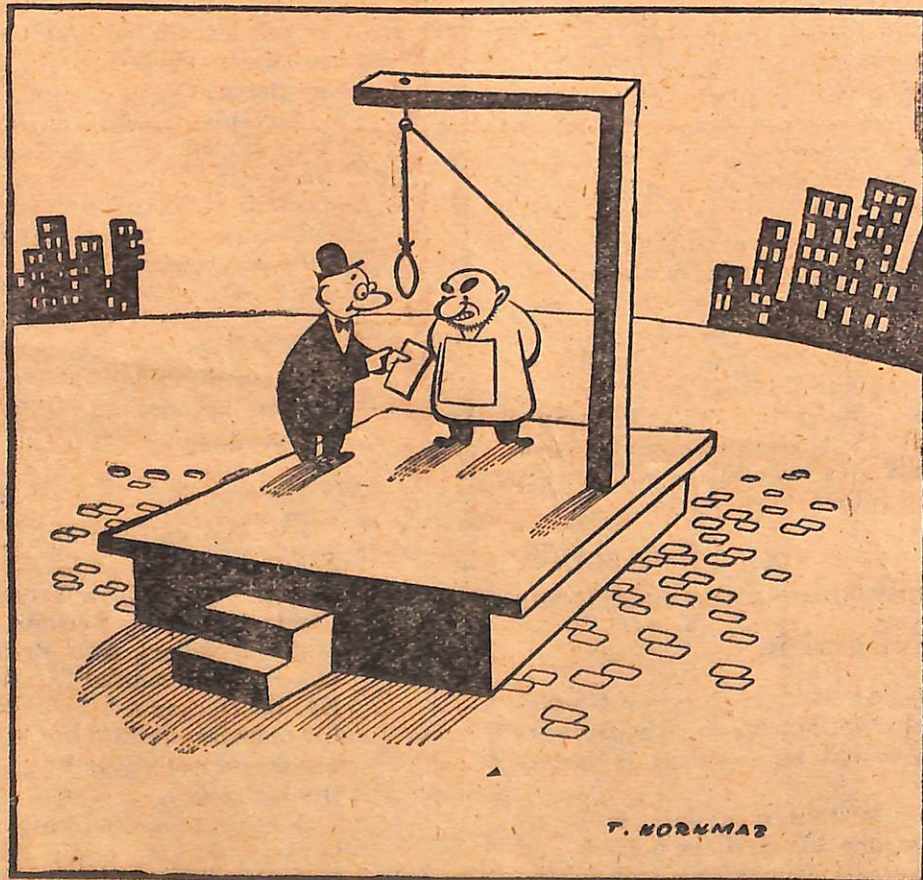
Yine bazı ufak tefek işlerden bah-setmeğe neden lüzum görüyorum?

Evet buna neden lüzum görü-yorum? O devri daha iyi, daha canlı, daha samimî göstermek için...

Ufak tefek vakalar vardır ki ah-vale eşhasa elbette bir beyanna-me, bir ferman, bir hattı hümayun ve bir nutuktan çok fazla mâna verdirir ve en müheyyic hâdiselerden daha sarahatle insana bir fikir edindirir.

Şayet hatıratım arasında şun-dan, bundan bahsediyorsam bunu gevezelik için değil, o günleri da-ha kuvvetli duymak ve daha iyi kavramak için yapıyorum.

(Devamı var)



— Son bir arzunuz var mı?
— Evet asılmak istemiyorum!..

Tebrikname

Şeker kıtlığında Şeker Bayramımız kutlu olsun, aziz okuyucular! Biliyorsunuz ya, bizde bir söz vardır: "Tatlı yiyelim de tatlı konuşalım" derler. Aylardanberi pek tatlı yiyemiyoruz; acı konuşmaktan da bıktık, usandık artık. Nedir bu asık surat, somurtkanlık, küskünlük? Kaşlarımızın arası açılmaz oldu. Gıdıklansak da gülümseyemiyoruz. /

Öyle olmakla beraber, hakkı, hakikati de inkâr etmiyelim; bol bol şeker yiyemiyoruz amma bayram üzeri kulaktan dolma şekerli lâkırdılarla dilimiz tatlılanır gibi oldu. Cenabı Hak, sayın Başbakanımızın tuttuğunu altın eylesin, âmin! Gani gönüllü insanların hali başkadır. Devletli Sakamız, ince bir hespla son tetkik seyahatini Şeker Bayramı yakınına tesadüf ettirdi ve dolaştığı yerlerde şeker hediyeleri dağıttı. Hem birer kutu şeker değil, koskocaman şeker fabrikaları bağışladı. "Az veren candan, çok veren maldan" derler. Muhterem Başbakanımız da makamının azametine yarasır bir cömertlikle bol bol maldan veriyor! Bursalılara; "çalışınız, dedim. Tarlalarınızda şeker pancarı yetiştirseniz ben de Bursada bir şeker fabrikası kurarım."

Kesesine bereket, İzmitlilere de, Adapazarında bir şeker fabrikası kuracağını müjdeledi.

Sayın B. Hasan Saka, her gittiği yerde fabrikaları vâdettikten sonra halka şöyle diyor "Seçimlerde bize rey ve rırseniz yine hizmet ederiz, vermezseniz kimse nin reyinde gözümüz yok." Ne demek, efendim? O nasıl söz? Kaz gelen yerden tavuk eşirgenir mi? Koooskoca şeker fabrikasının yanında reyin lâfı mı olur? Bir değil, beş milyon, beş yüz milyon rey feda olsun, halâl olsun!

Adamakla mal tükenmez, Hak korusun ödemekten!

İZMİTİN ÇİFTE BAYRAMI

Yazımda İzmitin adı geçti, bu vesile ile şuracıkta İzmitli dost-

Bir beste ve güfte

Meşrutiyet ilân olunduğu zaman (1908) İttihad ve Terakki Merkezi Umumisinden mülhakattaki şubelere (!) çekilen telgrafnameler, - Cemiyetin mülhakatta asla şubeleri olmadığı için posta müvezzilerinin ellerinde kalarak - bunu haber alan hengâmegirler tarafından kapışıldığı sırada; bir taraftan da tezahüratı meserretkâraneye koşulmuş idi! Tiyatrolar, nutuklar, sazlar ve eğlenceler gibi. Uzak veya yakın her şehir ve kasabada heyecan belirmişti. Rakid sular bulanmıştı. Suriyede bilhassa; Meşrutiyet daha hararetle karşılanmıştı. Çünkü hürriyeti herkesten çok bilir gibi görünmeği sevmişlerdi. Bittabi Şamda da böyle olmuştu ve tiyatrolarında nutuklu ve manzumeli temsiller verilmişti.

Şamın Münşiyeye isimli bir bahçesindeki tiyatro sahibi bu eğlenceler içinde lokaline bir hususiyet vermek için şöyle bir çare bulmuştu: Alafranga bir müzik yapmak ve fantezi bir güfte ile ortalığa neşve ve velvele vermek! Ve takım taklavatiyle beraber bir beste icad etmiş ve bu güfteyi o besteye yerleştirmişti:

Dindinidi Dindinidu

Mâşallah ala benati Pariz fena değildi: Mâşallah Paris kızlarına, ve onlar için, halâl olsun

Halkın hoşuna giden bu şarkı aylarca tiyatro kapısında -köler yaptırmıştı. Şaka bertaraf; "beste" hiç de fena değildi. Güfte de İngiliz liralara suretinde tercüme olunabilir! *Semih Mümtaz S.*

larla iki satır yarenlik edelim bari.

Çifte bayramınız kutlu olsun, mutlu İzmitliler!

Evet, ne mutlu size ki üstüste bayramlara kavuştunuz.

Başbakanın teşrifiyle erdiğiniz birinci bayramın müjdesini gazetelerden aldık. B. Hasan Saka şehirde otomobilinden inmiş, Halkevi binanıza kadar yürüyerek gitmiş. Bir de der-

ler ki; "Demokrasi bizde henüz inkişaf edemedi." Ne münasebet! Demokrasi'nin bizde en yüksek hadde ulaştığına bundan daha kuvvelli delil olur mu? Koskoca Başbakan otomobilden iniyor da Halkevine kadar yürüyor. Daha ne yapsın? Demokrasiyi isbat için Yalovadan İzmite kadar yürüyecek değildi ya!

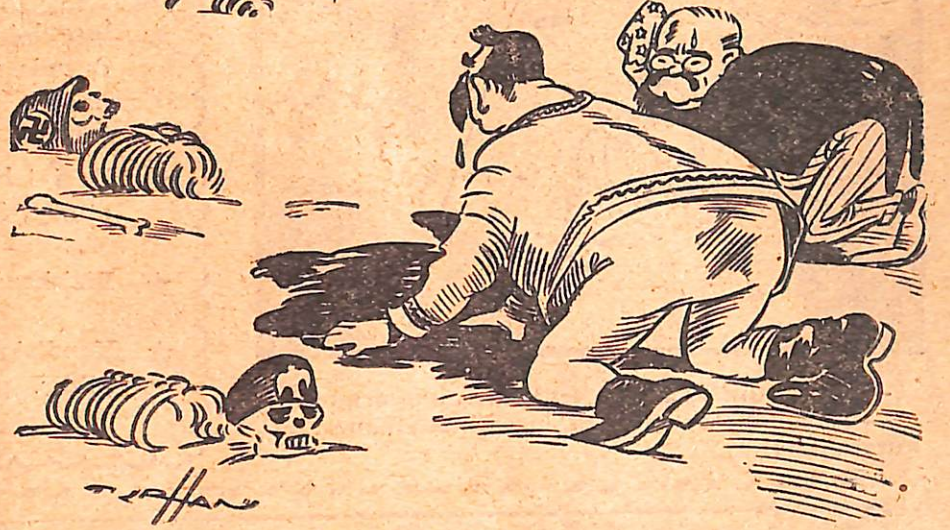
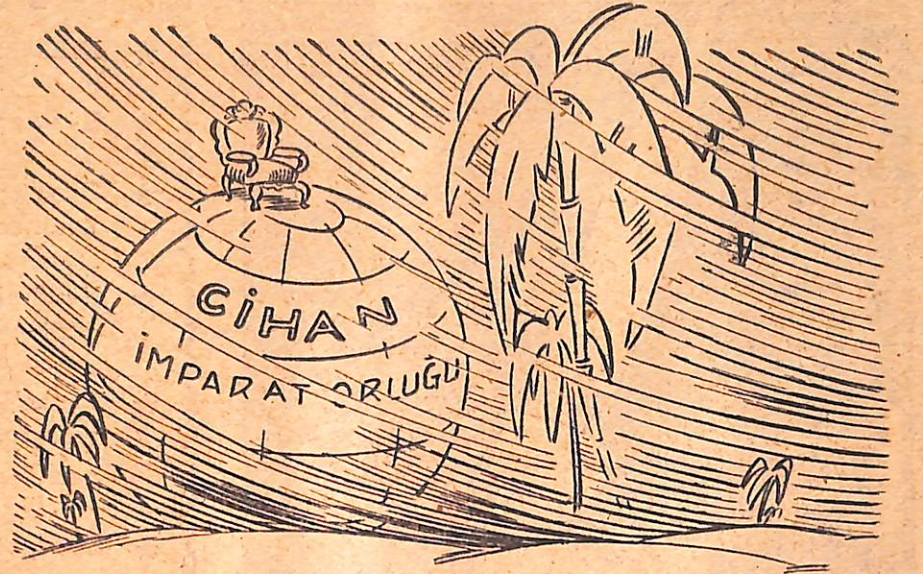
Teşrif münasebetiyle Vilâyet tarafından sizlere imza mukabilinde beyannameler de dağıtılmış; bu ziyaretin, İzmit şehrinin refah ve istikbali için son derece ehemmiyetli ve kıymetli olduğu; şehrinin şimdiye kadar ilk defa bir Başbakan tarafından ziyaret edildiği bildirilmiş.

Bunları gazetelerde okurken gıpat ettik, ağızlarımızın suyu aktı. Bu ne mazhariyet, bu ne sağıpta ettik, ağızlarımızın suyu akbulu her Başbakan birçok defalar ziyaret eder amma şimdiye kadar bu geliş gidişlerden, şehrimizin refah ve saadeti namına hiçbir eser belirmedi. Görüyorsunuz ya, buna ilk defa siz nail oldunuz!

İşte, o muazzam bayramın üzerine bir de Şeker Bayramı geldi. Şeker darlığından şikâyet etmeyi nız, yakında şeker fabrikasına kavuşursunuz. Bol bol şeker yerken bizi de hatırdan çıkarmayınız sakın!...

Baki selâmlar, sevgiler

Cemal REFIK



— Dişini sık yoldaş, erişiyoruz!

Meçhul

Milân Dükasının günahlarını çıkaran Papas Bernardo, bir gün, Dükkâ bir kadın ile münasebette bulunurken üzerine gitti. Dük, şaşırıldı. Mahcub oldu. Ne sövliyeceğini bilemediği için

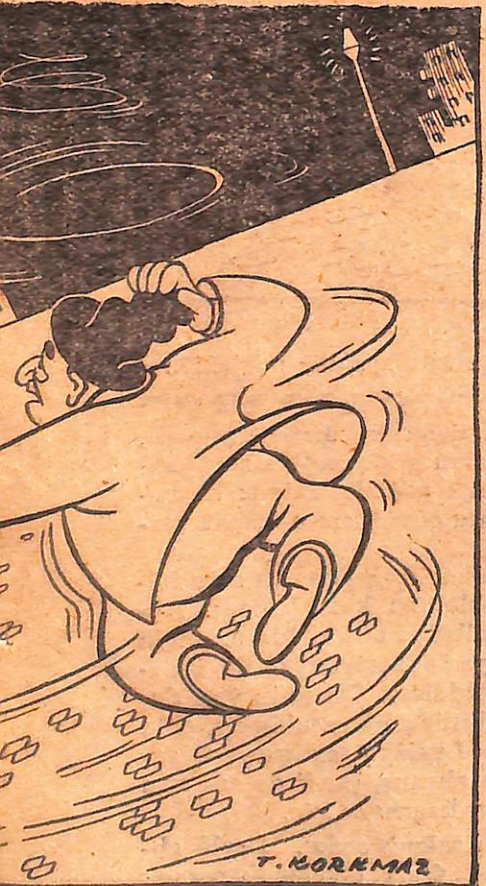
— Siz böyle bir kadının yanında bulunsaydınız ne yapardınız? diye sordu.

Papas şu cevabı verdi:

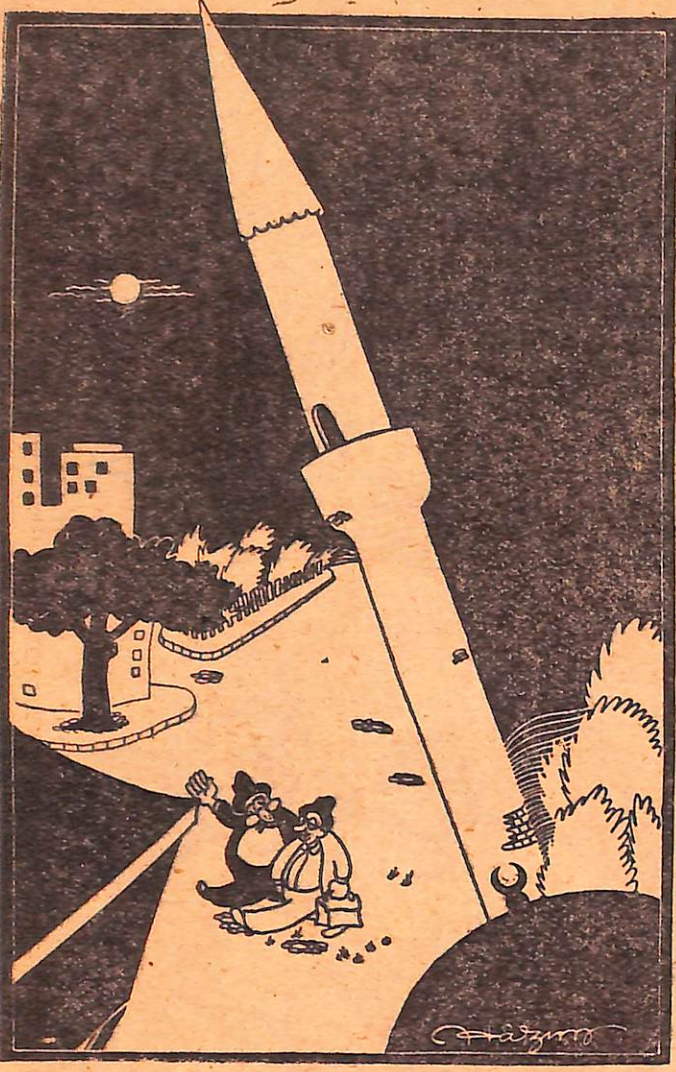
— Ne yapmamak lâzım geldiğini biliyorum amma, ne yapardım, orasını bilmem!



— Bana evlendiğimiz günlerde: "Meleğim!" diyordun.
— Yalan değilmiş; azrail olduğunu anladım!



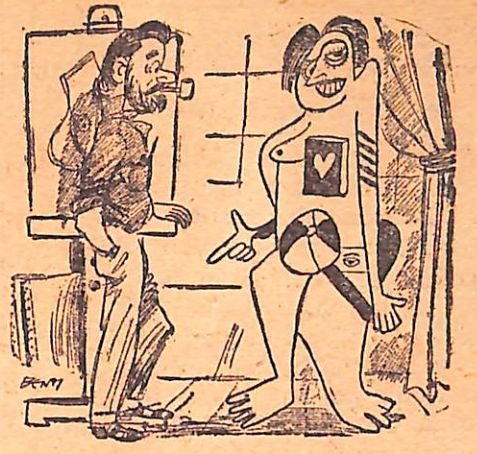
bulan âlim, bunu isbat etmek için



— Şarapçılık için yeni tedbirler alınıyormuş..
— Aman! Yoksa tabanca, bıçak imalâthanesi mi kuracaklar?!

BÜYÜK SÖZLER

- ★ Zekânın en sarîh işareti neş'inin devamıdır.
Montaigne
- ★ Söz ne kadar az olursa, dua o kadar iyi olur.
Luther
- ★ Büyük ancak büyüktür, çünkü biz dizlerimiz üstünde duruyoruz ; kalkalım.
Proudhon
- ★ Kendini fethetmek bütün zaferlerin en büyüğüdür.
Plâton
- ★ Tenbellik, pas gibi, çalışmaktan daha çabuk yıpratır, halbuki kullanılan anahtar daima parıldar.
Franklin
- ★ Cemiyetin en büyük ümidi ferdî karakterdedir
Channing
- ★ Demiri yalnız sıcakken dövme, fakat onu döve döve ısıt.
Cromwel
- ★ İnsanlığın saadetini teşvik ve tesis gayreti dışında ne hakikî ne de daimî şöret bulunabilir.
Summer
- ★ En iyi hükûmet, bize kendi kendimizi idare etmeyi öğretendir.
Goethe
- ★ Bizi kardeş yapan bir kader vardır.
Edwin Mark-Ham
- ★ Kendisinin sahibi olmıyan hiç kimse hür değildir.
Shakespeare



— Bu ne hal?
— Picasso'ya üç senedir model-
lik ediyorum!
"Tribuna" dan

Ben de Yapacağım

Başmabeyinci Tefik Bey merhum, Sadaret Müsteşarı bulundu-
ğu sırada bir gün Çağaloğlu ha-
mamına gitmiş. Soyunup içeri gir-
diği zaman göbekteşinde upuzun
yatan maiyeti erkânından bir zat
biraz toplanır gibi yaparak :

— Vallahi Beyefendi, huzuru-
nuzda böyle eşek gibi uzanmak a-
yıp amma!.. dedi.

Tefik Bey gülümseyerek gö-
bekteşine uzandı :

— Keyfinize bakınız yavrum,
dedi. O eşekliği şimdi ben de ya-
pacağım !

Nikâh Dairelerinde

Çocuklukta Alışmış !

Kapıda bir efendi amca ile kar-
şılaştım. Mütebessim çehre ile e-
lini uzattı :

— Buyur bakalım, Beyefendi
oğlum ! Nerede kaldın? Dört göz-
le seni bekliyoruz

Şaşaladım :

— Affedersi-
niz efendim be-
ni beklediğini-
zin farkında de-
ğildim.

Efendi amca-
nın kırçıl, gür
kaşları kavislen-
di :

— Nasıl far-
kında olmazsın, beyefendi oğlum?
Bir hafta evvel Tahsinle konuş-
muşsunuz; "Gelirim" diye söz ver-
mişsin ya.

— Bu işte bir yanlışlık olacak,
amca bey. Tahsin Beyi de maale-
sef tanımiyorum.

— Fesüphanallah! Benim da-
madımı tanımiyorsun demek.

— Henüz teşerrüf etmedim e-
fendim.

— Ne duruyorsun ya! Gel, hem
Tahsinle hem de kızım Leylâ ile
tanıştırayım seni. Tahsin çok se-
verim.

İçeriye girdik. Salon epeyce ka-
labalık. Efendi amca karşıdan işa-
ret ederek seslendi :

— Çocuklar !
buraya geliniz
bakayım.

Gelin hanım,
delikanlının ko-
luna sımsıkı ya-
pışmış, zıplaya
zıplaya geldiler.
Efendi amca yi-
ne neşe tebes-
sümleri saça-

— İşte, dedi. Bu damadım Tah-
sin, şu da kızım Leylâ.

Ben de isimimi söyledim, el sı-
kıştık. Leylâ hanım pek süslü. Bö-
yalara, ipeklere, mücevherlere
gark olmuş. Evinde nesi varsa tak-
mış, takıştırmış. Hani, nerede ise,
gardirobundaki cici elbiselerinin
hepsini de üstüste giyecekmiş !
Bu kadar süsün, mücevherin için-
de eski sürre develerini andırıyor.
Seyrek saçlı, iri gözlü, çıkık ke-
mikli, sivri burunlu, yayvan ağızlı,
hürmetlice bir kafa; gırtlak kemiği
fırlamış, ince uzun bir boyun. O-
muzları sarkık, göğsü içeri çekil-
miş, sırtı dışarıya fırlamış, boyu
delikanlıdan bir karış uzun.

Damat Bey orta boylu, ince ya-
pılı, yakışıklıca bir genç. Pek toy
bir şeye benziyor, konuşurken â-
deta dili dolaşıyor.

Efendi amca ile çabucak sami-
milesiverdik. Elini omuzuma ko-
yup göz kırptı :

— Ben Tahsini tüccar yapmak
istiyorum. Ne dersin, Beyefendi
oğlum?

Hayretle yüzüne baktım :

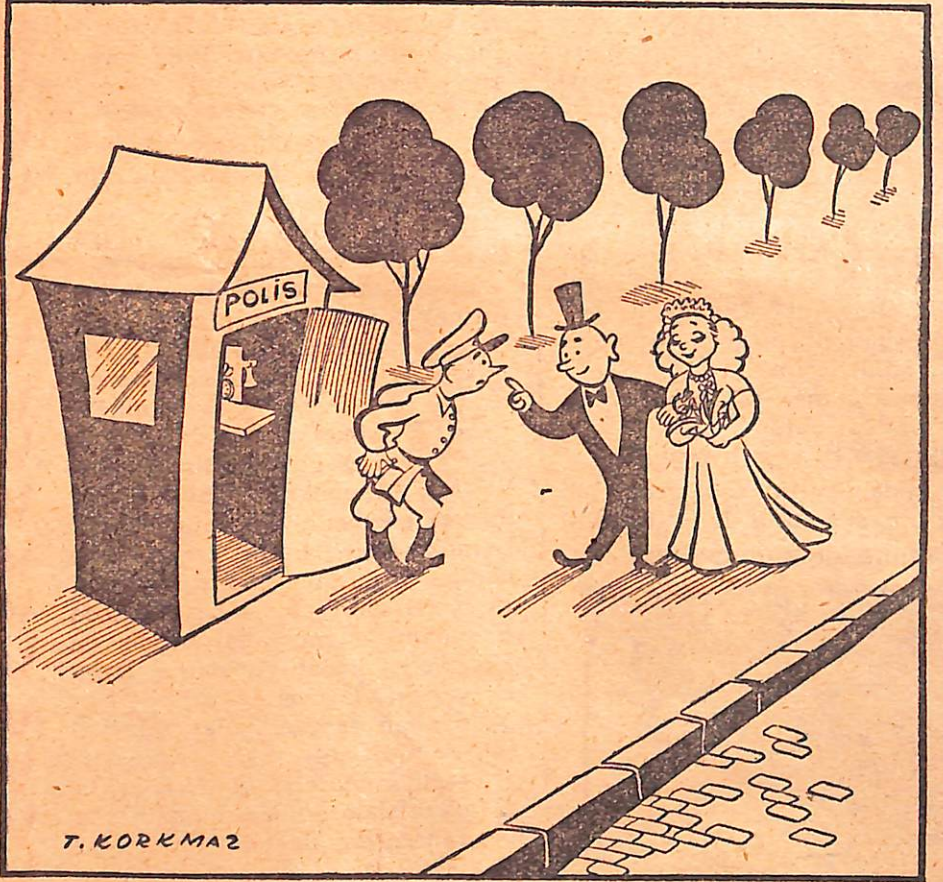
— Damat Be-
yin henüz bir
mesleği yok
mu?

— Olmaz mı,
canım? Çocuk
değil mi?

Bir
dairede kâtiplik
ediyor. Fakat o-
rada bırakmaya-
yacağım. İnşal-
lah düğünden
sonra istifasını verecek, gelip be-
nim mağazamda çalışacak. Daha
iyi değil mi?



Yeni evliler ve ev buhranı



— Affedersiniz; evinizi bize 10 dakika için kiralayabilir misiniz?..

— Çok iyi efendim. Haydi ha-
yırlısı olsun.

— Sormak ayıp olmasın ama sen
ne iş yaparsın, beyefendi oğlum?

Gazeteci olduğumu söyleyince
damat bey telaşla gelin hanıma
döndü :

— Aaa, beyefendi gazeteci imiş,
Leylâ abla ! Hani sen...

Düğmesi çevrilmiş radyo gibi,
damat beyin sesi birdenbire kesil-
verdi. Benzi sarardı, dudaklarını
yalayıp yutkunmağa başladı. Göz
ucuyla Leylâ hanıma baktım. Kaş-
lar çatılmış, yanaklar morarmış,
burun kanatları açılıp kapanıyor,
şakak kemikleri oynuyor. Daha
fazla duramadılar. Leylâ hanim

öfke ile damadın koluna yapıştı,
tırnaklarını geçirircesine sıkıp sü-
rükliyerek yürüdü. İkimiz başba-
şa kalınca efendi amca izahat ver-
di :

— Tahsini çok severim ama hâ-
lâ çocukluktan kurtulamadı. Ay-
nı mahallede oturduğumuz için
küçük yaştanberi Leylâ ile bera-
ber büyüdüler. Tahsinin yaşı da-
ha büyüktür ama çocuklukta, abla
diyerek Leylâya takılırdı. O za-
mandan alışmış, şimdi de ara sıra
ağzından kaçırıyor işte.

Nikâh salonu açıldı, Leylâ ab-
layı daha fazla öfkeliendirmemek
için ben savuştum.

Ah Çocukluk !

Bana deseler ki :

— Bize, Afrikanın, Hindistanın insan yüzü görmemiş ormanlarına gidip, anasından yeni doğmuş bir kaplan yavrusuyla boa yılanının taze gömleğini getirirsen, sana çocukluğunda tatmış olduğun bayramların zevkini bir daha tattırırız.

Emin olunuz, giderim ve emin olunuz ki, o zevki, o çocuklukta tanıdığım bayram zevkini bir daha tatmak için, değil Afrikanın, Hindistanın insan yüzü görmemiş ormanlarına, daha ilerilere, hattâ Kaf dağının arkasına bile gider ve anasından yeni doğmuş bir kaplan yavrusu ve boa yılanının taze gömleği yerine, dev anasının memesiyle, yedi başlı ejderhanın gözlerini oyar, getiririm... Fakat, nerede o eski zevki, o çocukluğunda tatmış olduğum bayram zevkini bana tattıracak kimse?... Ah, o zevk ! Ben ki zevklerin envainı, en güzellerini, en cana can katanlarını tatmışım, fakat çocukluğumda tattığım bayram zevkinin yanında bunlar, şimdi bana ne kadar âdi şeyler geliyor ve ben ki sonradan, kederlerin envainı görmüşüm; çocukluğumda duymuş olduğum bayram zevkinden mahrumiyet kadar bunların hiç biri, şimdi bana tesir etmiyor. Ah, çocukluk !.. Beni muhafazakâr, maziperest, köhne kafalı diye rencide eden arkadaşlarım, düşünmüyorlar ki, ben, ne muhafazakâr, ne maziperest, ne köhne kafalıyım ; ben herşeyden evvel, bir çocuğum, otuz iki yaşında bir çocuk.. Bir çocuk ki, hâlâ ramazanda Karagözü, bayramda hokkabazı, sünnet günlerinde orta oyununu, kına gecelerinde çengiyi, donanmalarda mehtap ve fişegi seyrederken kendinden geçer ve boynunda davulu, cebinde zıpzı, elinde topacı, başında mavi püskülü eksik.. haniya, yok mu bugün elimden tutup da beni atlıkarıncaya bindirecek bir hayır sahibi, bir evlât düşkünü baba?

Salıncakçı bizi indirirken nüvazişle kucagina alır, indirirdi; şimdiki bizi indirirken kolundan tutup, fırlatıyorlar. Biz salıncaktan inince, atlı karıncaya binerdik; şimdiki bizi karıncaya basmaz hocalar gibi başlarını önlerine eğip düşünerek ve ceplerini karıştırarak evin yolunu tutuyorlar. Biz, hokkabazı çadırın içinde, sandalyeye oturup seyrederdik; şimdiki bizi çadırın önünden, ayakta seyrediyorlar. Bizim bindiğimiz eşeklerin palanları mor kadifeden, sırtları parıl, parıl yanar ve dört nala giderlerdi; şimdiki bizi bindikleri, üstleri çuvala örtülmüş, ya kör, ya topal, ve ikide, birde yuvarlanan soyundan.. Biz çok, çok attan veya eşekten düşer, kolumuz, yahut bacağımız incinirdi; şimdiki bizi kayık salıncagından düşüp tuzla, buz, yahut otomobil altında kalıp pastırma oluyorlar. Biz bayram olunca hanım teyzelerimizin ellerini öpüp dualarını alırdık, şimdiki bizi hanım ablalarının ellerini öpüp, gönüllerini alıyorlar. Bizim, abur, cubur yemekten midemiz bozulurdu; şimdiki bizi ise, yalnız o dertleri yok.. Bizim, bayram yerinde bir mahallebici Hüsnümüz vardı, şöyle bağırdı :

— Bakkal gibi eksik vermem, kahveci gibi fazla çizmem, kasap gibi kemik sokmam, kömürcü gibi marsık koymam, fırıncı gibi hile katmam, gazeteci gibi yalan yazmam; karaman okkası, gelebi lokması, kara koyunun beyaz sütüyle kaymak !

Ve biz gider, bu kara koyunun beyaz sütüyle yapılan mahallebicileri lezzetle yerdik. Eğer şimdiki mahallebicilerden biri de böyle bağıracak olsa hiç şüphesiz, zamane çocukları karşısına geçip, hep bir ağızdan :

— Enailiğine doyma ! Âlemin doğrusu sen mi kaldın? diye alay ederler.

Ah bizim yirmi, yirmi beş sene evvelki bayramımız, neredesin?

Osman Cemal



Kadın — Bak kocacığım, isimlerimizi yazdığımız ağaç dal budak salmağa başlamış !



AĞABABA ANLATIYOR



HİÇ OLMAZSA...

Şurub meraklısı bir adam varmış, kendi eliyle; sekiz, on cesid şurub kaynatır, her birinden bir miktar karıştırarak misafirlerine ikram edermiş.. Bittabi misafirler de bu nefis renkli, lâtif çeşnili, çiçek kokulu kevseri, yudum, yudum dillerini damaklarına vura vura, keyifle içerlermiş.

Bir gün mahalle imamı da ziyarete gelmiş, meraklı zat ona da bir bardak sunmuş. Fakat zevkten mahrum bu obur ve ağızlı kimse derhal, bir nefeste, soluk almaksızın şurubu midesine indirmiş. Bunu gören evsahibi dayanamamış :

— Behey adam, demiş, anladık zevkin yok, fakat hiç olmazsa sünneti şerife mucibince üç nefeste içseydin !

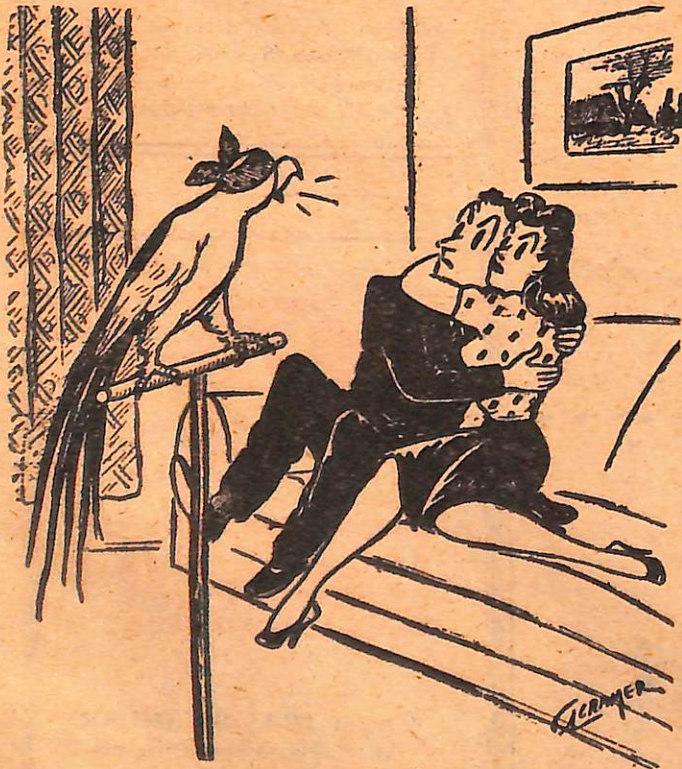
★

Yine vaktiyle bir sarhoş meyhaneciye bir at bulması için ısrar eder. Fakat arayıp tararlar, at bulamazlar. Fakat bakarlar ki herif bir türlü gitmiyor, kendisini bir küfeye sokarlar ve hamalın sırtına vererek kapı dışarı ederler.

Hamal yürüyünce sarhoş gülümser, derki :

— Hani ya at yok diyordunuz?!

"Eşek arısı" isimli motosiklet "Ecnebi karikatürü"



Gözleri bağlanmış olan papağan : — Siz ikiniz orada, karanlıkta ne yapıyorsunuz?

"Fun Parade" dan

Makbule Geçen Dua

Bir köylünün, yirmi sene beraber yaşadığı karısı hastalanır, ölür. Kadının aksiliğinden bu yirmi sene içinde kavgadan, gürültüden adam bir gün bile rahat yüzü görmez. Yalnız kalınca adamcağız nefes alır.

Fakat ara sıra yine kabri ziyarete gider.

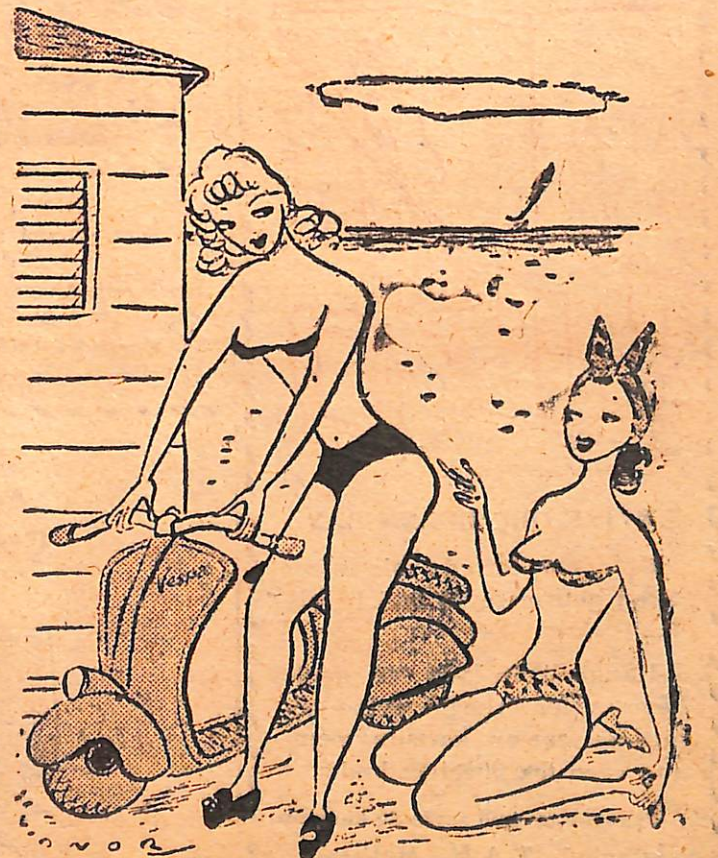
Bir seferinde duadan sonra :

— Karıcığım, sağlığında bana rahat yüzü göstermedin ama, alışkanlık mı nedir, kabil olsa da dirilsen memnun olurum.. der.

O sırada kabrin ayak ucunda toprak kımıldamıya, kabarmıya başlar. Bunu gören köylü hem oradan koşu koşu uzaklaşır hem de :

— Allahım ! Sözümü hemen ciddiye alacağımı nereden bileyim, ben şaka söylemiştim ! der.

Tabii toprağı kabartan köstebekmiş.



— Vücudün çürük içinde...

— Ne yapayım kabahat eşek arısında !

MUSİKİ MECMUASI

Sanatkar Bayan Lâika Karabey tarafından neşredilmekte olan bu pek mühim derginin 6 ncı sayısı gayet istisnai yazılar ve kıymetli notalarla çıktı. Musiki zevkine sahip bütün okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

Büyük bir ihtisas ve gayret eseri olan (Musiki Mecmuası) memleketimiz için, bir kazanç ve başarıdır.

AY DEDE

SIYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5 Lira
»	Memleket dışı	12 »
1 Senelik	Memleket içi	14 »
»	Memleket dışı	21 »

BUGÜNLERDE

OLUP BİTENLER

Şap ve Şeker

Ticaret Bakanlığı yeni ve mü-
him bir sürü kararlar almış... Bu
kararların açıklandığı-
nı belirten bir gazete:
"İhracat işlerinde lü-
zumsuz formaliteleri
kaldıran sirküler dün
yayınlandı" diye bir
de müjde veriyor. İyi,
hoş amma, bu lüumsuz formalite-
ler evvelden ne diye konmuştu?
Bu lüumsuz formaliteleri koyan-
lara ve çok lâzımmış gibi harfi har
fine tatbik edenlere: "Kaşının ü-
zerinde gözün var!" da mı den-
miyecek?

İdarecileri, sorumlu tutacak bir
devre girmek lüzumunu artık an-
lamalıyız. Herkesin: "Şap!" de-
diğine "şeker!" diyenler hesap
vermesini de bilmelidirler.

DARISI ÖTEKİLERİNE

Zirai Donatım Kurumu, Adana-
da bir tamir atelyesi kurmak is-
ter. Keşifler yapılır,
bu atelyenin 850 bin
liraya mal olacağı -söz-
de- anlaşılır. Tahsisat ayrılır, in-
şaat başlanır. Bre aman! Temel-
ler tutmuyor. Üstelik arazi de sık
sık su baskımına uğramakta. Ye-
ni bir inceleme: İnşaat 12-13 mil
yon liraya çıkacak!

Haber verildiğine göre. Ada-
nada bu inşaat sahasını gözden
geçiren Ziraat Bakanı Cavid Oral,
birkac üzüntülü dakika geçirmiş
ve bu isten sarfınazar edilmesi lâ-
zım geldiğini söylemiş...

Çok yerinde bir lâf.. Zararın ne-
resinden dönülse kâr, yine kâr-
dır.

KARGI



EVİNE GEÇ GELEN BAY

Eğer beraberinde bir güzel
kadın getirmeseydi hali harab-
dı...

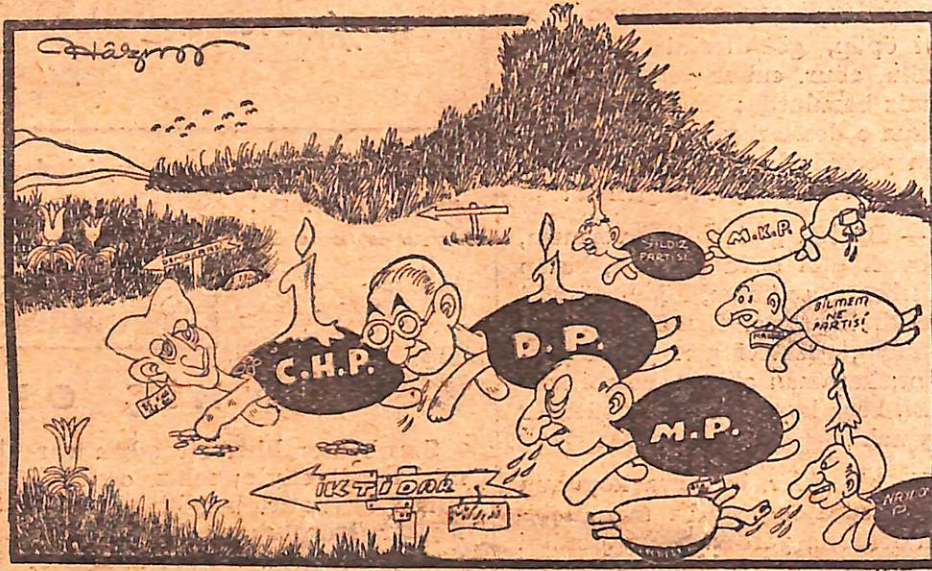
Hanımeli'nin yaz ve deniz
ilâvesi. Her erkeğin evine gö-
türdüğü zaman karısını mem-
nun eden tek güzel kadındır.

72 renkli, resimli sayfa 50 kuruştur.
İstanbul T A N Matbaası



26 Sene evvelki bayramlardan bir hâtıra

Eski "Aydade" den



Tam demokrasi ve iktidara doğru

SAĞLAR UYUZ SABUNU

En yeni, tatbiki kolay, eşsiz tesirli, deriyi zedelemeyen, ucuz, 24
saatte şifalandırır uyuz ilâcıdır. Reçeteli, reçetesiz ruhsatlıdır; ara-
yınız.



Sahibi: F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden:

Z. Çalıkoğlu

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği yer:

Murat KERMAN Mür-ttihanesi

Basıldığı yer: TAN Matbaası

Günahı Onun

Tiryakinin biri Ramazanda ak-
şam üzeri köşe minderine oturmuş,
afyonu dudaklarının arasına al-
mış, ezanı beklermiş. O sırada ku-
lağının yanından bir sivrisinek
geçmiş, tiryaki bunu ezan sesi
zannıyla hemen afyonunu yutmuş,
sigarasını çekmiş. Karısı: "Aman,
demiş, ayol, daha ezan okunmadı
ki..." Tiryaki işi anlamış, fakat si-
garasını bir nefes daha çekerek:

— Ne yapalım, hanım, demiş.
varsın günahını sivrisinek ceksin!

Az miktarı
Çok köpürür



Dişlerinizi temizler,
Sizi ferahlandırır.



Ayrıca

ARSA-PARA
EV EŞYASI

İkramiyelerinden istifade için

% 4 Faize tâbi

En az 100 Liralık

Bir küçük carî Hesap açtırırız.

TÜRKİYEDE
EMLAK KREDİ
BANKASI

Şubeleri: Ankara, İstanbul, İzmir,
Bursa, Adana, Samsun, Eskişehir
İstanbul şubesi: Eminönü
Tl. 20042-20048-20051



4 m/m TRAŞ BİÇAKLARI
Amerikan sanayiinin bir
şaheseridir.

Genel deposu:
Sirkeci Kayseri Han No. 4
M. İhsan Sıtkı